

International Day
of Clean Air
for blue skies

Ngày Quốc tế không khí sạch vì bầu trời xanh 2023

#CùngNhaUVìKhôngKhíSạch

#TogetherForCleanAir:

Hướng dẫn thực hành cho các cá nhân, thành phố,
chính phủ, trường học & đại học, doanh nghiệp, tổ
chức xã hội

Ngày 7 tháng 9 năm 2023, thế giới kỷ niệm ngày Quốc tế Không khí sạch vì Bầu trời xanh

kêu gọi hành động toàn cầu để chống ô nhiễm không khí, một trong những thách thức lớn nhất về sức khỏe và môi trường của thời đại chúng ta. Ngày kêu gọi mọi người xem xét các cách thức có thể hỗ trợ hành động vì không khí sạch tại quốc gia, thành phố và doanh nghiệp, đồng thời tạo ra những thay đổi trong cuộc sống hàng ngày để giảm ô nhiễm không khí.

Những hành động này có lợi cho sức khỏe con người, bảo vệ hệ sinh thái và giảm các chất ô nhiễm không khí và khí nhà kính làm khí hậu nóng lên.

Thế giới cần hành động ngay bây giờ

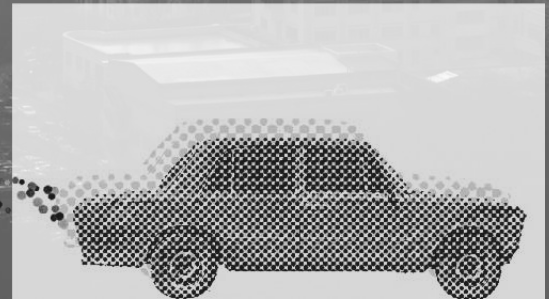
Ô nhiễm không khí là gì và tại sao nó quan trọng với bạn?

Ô nhiễm không khí là do khí và các hạt bụi phát thải từ nhiều hoạt động khác nhau của con người và các nguồn tự nhiên. Hơn 99% người dân hít thở không khí không an toàn.

Ô nhiễm không khí là vấn đề sức khỏe quan trọng nhất của thời đại chúng ta và nó có thể gây ra các bệnh về tim và phổi, ung thư phổi, đột quỵ và hơn thế nữa.

Ô nhiễm không khí gây ra khoảng 6,7 triệu ca tử vong sớm mỗi năm. Nó cũng gây hại cho môi trường tự nhiên, làm giảm nguồn cung cấp oxy trong đại dương, khiến thực vật khó phát triển hơn và góp phần gây ra khủng hoảng khí hậu.

Nhưng ô nhiễm không khí có thể phòng ngừa được. Các giải pháp đã có sẵn và phải được thực hiện.

Năm lĩnh vực là nguồn thải chính về ô nhiễm không khí do con người gây ra. Các chính sách và thực hành tốt có thể giảm đáng kể lượng phát thải từ mỗi lĩnh vực.

1. Nông nghiệp

Khí mê-tan, được tạo ra từ các quá trình nông nghiệp và chăn nuôi, góp phần gây ô nhiễm không khí tầng ozone trên mặt đất, gây ra bệnh hen suyễn và các bệnh về đường hô hấp khác. Khí mê-tan cũng là một loại khí nhà kính mạnh đã đóng góp tới 45% nguyên nhân gây ra hiện tượng nóng lên toàn cầu hiện nay. Đốt ngoài trời để dọn sạch ruộng và đất nông nghiệp là nguyên nhân hàng đầu gây ô nhiễm bụi bao gồm cả carbon đen.

Click [tại đây](#) để biết thêm thông tin về nguồn và ảnh hưởng của ô nhiễm không khí.

2. Giao thông

Bụi mịn bao gồm carbon đen, ozon và nitơ đioxit đều có liên quan đến khí thải từ ngành vận tải toàn cầu. Việc tiếp xúc với khí thải xe cộ có liên quan đến 400.000 ca tử vong sớm mỗi năm và thiệt hại sức khỏe khoảng 1 nghìn tỷ USD.

3. Đun nấu gia đình

Bụi mịn bao gồm carbon đen, carbon monoxit, chì và thủy ngân là những chất ô nhiễm chính từ việc đốt nhiên liệu rắn ở các đám cháy hở và bếp lò kém hiệu quả trong nhà. Ô nhiễm không khí trong nhà gây ra 4,3 triệu ca tử vong sớm mỗi năm.

4. Công nghiệp

Các ngành công nghiệp thải ra một lượng lớn carbon monoxit, hydro carbon, bụi mịn và hóa chất vào không khí.

5. Rác thải

Việc đốt chất thải ngoài trời sẽ giải phóng khí mê-tan, bụi mịn, chất ô nhiễm hữu cơ khó phân hủy và các chất độc khác. Chúng xâm nhập vào chuỗi thức ăn và hệ sinh thái, đe dọa sức khỏe con người và môi trường.

Tại sao ô nhiễm không khí lại là vấn đề cấp bách hiện nay?

Sức khỏe

Bằng chứng về ảnh hưởng của ô nhiễm không khí đối với sức khỏe con người ngày càng rõ ràng. Ô nhiễm không khí gây ra các bệnh về tim mạch và hô hấp, phá vỡ một loạt cơ chế sinh học và phát triển, đồng thời làm tăng nguy cơ mắc bệnh tiểu đường, chứng mất trí nhớ, suy giảm khả năng phát triển nhận thức và hơn thế nữa. Ô nhiễm không khí dẫn đến 6,7 triệu ca tử vong sớm mỗi năm.

Quyền con người

Năm 2023, các Quốc gia Thành viên tuyên bố việc tiếp cận một môi trường sạch sẽ, lành mạnh và bền vững là một quyền của con người. Các nghĩa vụ liên quan đến không khí sạch được ngầm định trong một số văn kiện nhân quyền quốc tế, bao gồm Tuyên ngôn Quốc tế về Nhân quyền và Công ước Quốc tế về các Quyền Kinh tế, Xã hội và Văn hóa.

Không khí sạch và Mục tiêu phát triển bền vững

Việc thực hiện quyền hít thở không khí sạch đi đôi với việc đạt được các Mục tiêu Phát triển Bền vững, bao gồm cuộc sống lành mạnh cho tất cả mọi người, các thành phố bền vững, khả năng tiếp cận phổ cập năng lượng sạch và hành động hiệu quả để giải quyết vấn đề biến đổi khí hậu.

Khí hậu

Ô nhiễm không khí và biến đổi khí hậu có mối liên hệ nội tại vì chúng có chung nguồn gốc. Do đó, các biện pháp kiểm soát được thiết kế tốt có thể mang lại lợi ích cho cả khí hậu và chất lượng không khí tại địa phương. Ví dụ, 16 biện pháp kiểm soát chất gây ô nhiễm khí hậu có tuổi thọ ngắn nhằm giải quyết các nguồn khí mê-tan và cacbon đen, có thể đồng thời giảm sự nóng lên toàn cầu tới 0,5°C trong vài thập kỷ tới, tránh 2,4 triệu ca tử vong sớm do ô nhiễm không khí và tránh được hơn 50 triệu người tấn thiệt hại cây trồng mỗi năm do ozon trên mặt đất.

Môi trường

Các chất ô nhiễm không khí ảnh hưởng đến môi trường. Chúng có thể thay đổi hoặc làm cạn kiệt chất dinh dưỡng trong đất và đường thủy, gây nguy hiểm cho nguồn nước ngọt quan trọng, gây hại cho rừng, giảm năng suất cây trồng, đưa chất độc và kim loại nặng vào chuỗi thức ăn và làm hỏng các biểu tượng văn hóa như các tượng đài.

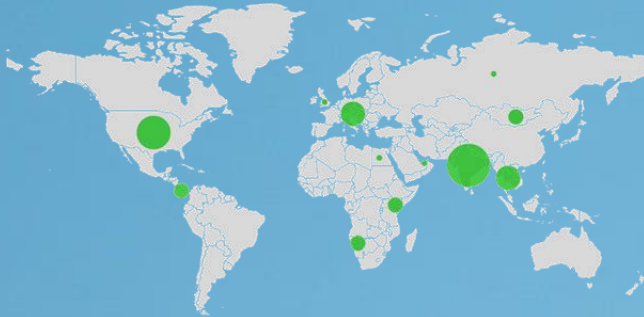
Kinh tế

Tác động kinh tế rõ ràng nhất của ô nhiễm không khí là chi phí cho sức khỏe cộng đồng. Ô nhiễm không khí khiến nền kinh tế toàn cầu thiệt hại hơn 5 nghìn tỷ USD mỗi năm về chi phí phúc lợi. Những tác động còn tồi tệ hơn ở các nước đang phát triển, nơi ở một số nơi, tổn thất phúc lợi lên tới gần 7,5% GDP.

Cơ hội đã tới #TogetherForCleanAir

Mọi người được mời tham gia!

Khám phá trang web Ngày Quốc tế về Không khí Sạch cho bầu trời xanh và sử dụng hướng dẫn thực tế này để tìm hiểu về các loại ô nhiễm không khí khác nhau và lý do chúng quan trọng. Với đồ họa thông tin, câu đố và câu chuyện từ khắp nơi trên thế giới, mọi người đều có thể hành động.

Sử dụng những điều này làm nguồn cảm hứng, hãy đăng ký các sự kiện của bạn trên trang web để kết nối với những người trong cộng đồng của bạn và trên toàn thế giới. Những điều này có thể bao gồm làm việc tại nhà, đạp xe để mua hàng tạp hóa hoặc khuyến khích thành phố của bạn áp dụng ngày không có ô tô.

Tất cả các sự kiện đã đăng ký sẽ được hiển thị toàn cầu trên trang web thông qua bản đồ thời gian thực.

Trong những tuần sau Ngày Quốc tế Không khí Sạch vì bầu trời xanh, trang này sẽ chia sẻ những câu chuyện về cam kết mà các thành phố, chính phủ và khu vực tư nhân đã đưa ra. Nó sẽ theo dõi cách chúng ta cùng nhau giải quyết vấn đề ô nhiễm không khí và sẽ tiếp tục hoạt động trong suốt cả năm khi chúng ta chuẩn bị cho năm 2024!

[Đăng ký sự kiện của bạn trên bản đồ của chúng tôi](#)

**Hướng dẫn
thực hành
Cá nhân**

Hơn 99% người dân hít thở không khí không an toàn. Mọi người hãy hashtag #TogetherForCleanAir. Bên cạnh những người nổi tiếng, người có ảnh hưởng và người sáng tạo, mọi người đều được mời xem xét, cam kết và thông báo với gia đình, bạn bè, đồng nghiệp và mạng lưới lớn hơn trên mạng xã hội:

CHẤT THẢI

Giảm thiểu rác thải, ủ phân hữu cơ từ thực phẩm, tái chế rác vô cơ, tái sử dụng túi hàng tạp hóa và không đốt rác.

ĂN KIÊNG

Chuyển sang chế độ ăn giàu thực vật, cắt giảm các sản phẩm nhựa sử dụng một lần và xem xét chuyển qua các phương thức ít gây ô nhiễm hơn.

DI CHUYỂN

Sử dụng phương tiện công cộng, xe đạp, đi bộ để di chuyển.

NĂNG LƯỢNG

Kiểm tra xếp hạng hiệu quả của hệ thống sưởi ấm trong nhà và bếp nấu, ưu tiên sử dụng nhiên liệu và công nghệ giúp **giảm khí thải** và bảo vệ sức khỏe.

Tiết kiệm năng lượng, tắt đèn và các thiết bị điện tử khi không sử dụng, sử dụng các thiết bị có hiệu suất sử dụng năng lượng cao trong nhà. Điều này sẽ **làm giảm lượng khí thải** và tiết kiệm tiền.

VẬN HÀNH ĐỂ THAY ĐỔI

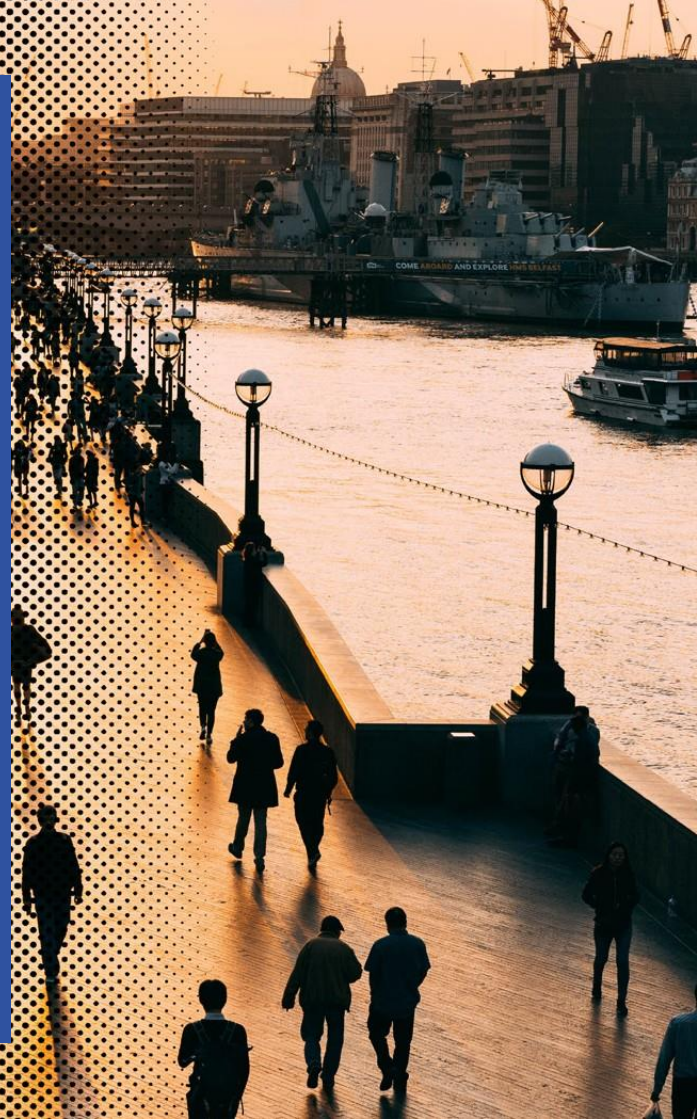
Khuyến khích và hỗ trợ chính phủ và doanh nghiệp của bạn thực hiện **các biện pháp cải thiện chất lượng không khí**.

#NGÀYKHÔNGKHÍSẠCH THẾGIỚI

Ngày 7/9, khi Ngày Quốc tế Không khí Sạch vì bầu trời xanh được kỷ niệm trên toàn thế giới, hãy đăng một bài đăng trên mạng xã hội bằng cách chụp ảnh hoặc quay video cảnh bạn thực hiện cam kết của mình và sử dụng thẻ hastag **#WorldCleanAirDay** và **#TogetherForCleanAir**

Hướng dẫn
thực hành
Các tổ chức xã hội

Vào Ngày Quốc tế Không khí Sạch vì bầu trời xanh, tất cả chúng ta nên nghĩ đến việc đưa ra các cam kết bền vững hơn trong tiêu dùng và giảm ô nhiễm không khí trong cuộc sống hàng ngày. Dưới đây là một số lời khuyên thiết thực để bắt đầu:

VẬN HÀNH ĐỂ THAY ĐỔI

Vận động và hỗ trợ các cơ quan công quyền thực hiện các chương trình **giải quyết vấn đề ô nhiễm không khí.**

Làm việc với các tổ chức tư nhân để hỗ trợ việc kết hợp các thực tiễn nhằm xanh hóa chuỗi giá trị.

HÀNH ĐỘNG CÁ NHÂN

Cam kết thúc đẩy và sử dụng phương tiện giao thông công cộng, đi xe đạp hoặc đi bộ quãng đường ngắn và đi chung xe nếu có thể.

Thực hiện cam kết giảm thiểu và tái chế rác thải.

Xem xét cách tích hợp các bước chống ô nhiễm không khí vào hoạt động của bạn.

NHÓM HÀNH ĐỘNG

Tổ chức hoạt động trồng cây.

Tổ chức sự kiện dọn rác.

Tổ chức các sự kiện và chiến dịch cộng đồng nhằm nâng cao kiến thức và hành động của công chúng nhằm giải quyết vấn đề ô nhiễm không khí.

Làm việc với các nghệ sĩ và nhạc sĩ để tạo ra các sự kiện và triển lãm nhằm nâng cao nhận thức trong cộng đồng của bạn.

#NGÀYKHÔNGKHÍSẠCH THẾGIỚI

Hãy tận dụng Ngày Quốc tế Không khí Sạch vì bầu trời xanh như một cơ hội để yêu cầu chính quyền địa phương của bạn cung cấp dữ liệu chất lượng không khí thường xuyên, kịp thời và kiến nghị ban hành quy định để kiểm soát những đối tượng gây ô nhiễm tồi tệ nhất.

Hướng dẫn
thực hành
Trường học &
Đại học

Ngày Quốc tế Không khí Sạch vì bầu trời xanh có thể là nền tảng để sinh viên và các quan chức giáo dục lãnh đạo cuộc chiến vì không khí sạch hơn, đồng thời yêu cầu chính phủ và trường học chuyển sang sử dụng năng lượng sạch hơn. Dưới đây là một số ví dụ về hành động có ý nghĩa:

GAO THÔNG

Cam kết cung cấp **xe buýt điện** và xây dựng khuôn viên trường học **thân thiện với xe đạp**.

Xây dựng **khu vực cấm xe chạy không tải** gần trường học hoặc khuôn viên đại học của bạn.

GIÁO DỤC VÀ NHẬN THỨC

Khám phá các lựa chọn và **lắp đặt máy quan trắc chất lượng không khí** để cộng đồng biết về không khí họ đang hít thở. Thông báo điều này vào ngày.

Yêu cầu giáo viên và giảng viên giảng dạy về vấn đề ô nhiễm không khí và mối liên hệ của nó với biến đổi khí hậu và phát triển.

Lồng ghép nội dung và hoạt động giáo dục nhằm **nâng cao kiến thức** và hành động của học sinh về vấn đề môi trường nói chung và **giảm thiểu ô nhiễm** nói riêng.

NHÓM HÀNH ĐỘNG

Đề xuất học sinh mang cây giống đến tham gia sự kiện trồng cây

Hỗ trợ sinh viên thành lập các câu lạc bộ môi trường, trực tuyến hoặc trong khuôn viên trường, có thể trao quyền cho thanh niên đổi mới và đưa ra ý tưởng giải quyết ô nhiễm không khí

#NGÀYKHÔNGKHÍSẠCHTHẾGIỚI

Khám phá và cam kết sử dụng năng lượng tái tạo trong khuôn viên trường của bạn trong Ngày này.

Ngày này có thể được sử dụng làm nền tảng để sinh viên và các quan chức giáo dục lãnh đạo cuộc chiến vì không khí sạch hơn, đồng thời yêu cầu chính phủ và trường học của họ chuyển sang sử dụng năng lượng sạch hơn

Hướng dẫn thực hành Thành phố

Tận dụng Ngày Quốc tế Không khí Sạch vì bầu trời xanh để nâng cao nhận thức về những hành động mà thành phố của bạn đang thực hiện nhằm cải thiện chất lượng không khí. Dưới đây là một số ý tưởng:

GIAO THÔNG

Cung cấp **phương tiện giao thông công cộng** miễn phí tại các khu vực thành thị nhằm nâng cao nhận thức và khuyến khích người lái xe **hạn chế sử dụng phương tiện cá nhân**.

Tổ chức các sự kiện đi bộ sinh thái và đạp xe công cộng để **khuyến khích việc đi bộ và đi xe đạp**.

Xây dựng tuyến đường **không có ô tô**.

GIÁO DỤC VÀ NHẬN THỨC

Tham gia **BreatheLife** để nâng cao nhận thức cộng đồng về tác động của ô nhiễm không khí đối với sức khỏe và khí hậu, đồng thời cam kết theo dõi tiến trình, chia sẻ kinh nghiệm và các biện pháp thực hành tốt nhất thông qua Mạng lưới BreatheLife.

Chia sẻ tài liệu **giáo dục trực tuyến** cho các trường học địa phương.

CÁC SỰ KIỆN

Tổ chức các hoạt động trồng cây.

Làm việc với các nghệ sĩ và nhạc sĩ để tạo ra các sự kiện và triển lãm nhằm nâng cao nhận thức trên toàn thành phố của bạn.

Tổ chức một sự kiện trực tiếp hoặc trực tuyến với các quan chức thành phố tại địa phương và các chuyên gia y tế.

#NGÀYKHÔNGKHÍSẠCH THẾGIỚI

Chia sẻ hình ảnh, video và các câu chuyện trên mạng xã hội sử dụng hastag [#WorldCleanAirDay](#) và [#TogetherForCleanAir](#).

**Hướng dẫn
thực hành
Khối tư nhân**

Nhân Ngày Quốc tế Không khí Sạch vì bầu trời xanh để đưa ra các cam kết giảm khí thải và đầu tư vào nghiên cứu và phát triển:

MẠNG LƯỚI

Xây dựng mạng lưới với các doanh nghiệp có cùng chí hướng để thúc đẩy các ý tưởng kinh doanh bền vững về mặt sinh thái, kinh tế và xã hội nhằm giảm ô nhiễm không khí.

[Tham gia Liên minh vì không khí sạch](#) do Diễn đàn kinh tế thế giới triệu tập.

ĐẦU TƯ

Đầu tư và quảng bá các sản phẩm, giải pháp và công nghệ giúp **cắt giảm khí thải và giảm ô nhiễm.**

Cam kết giảm phát thải và xanh hóa chuỗi giá trị, áp dụng các phương thức sản xuất/kinh doanh bền vững hơn và đầu tư vào nghiên cứu và phát triển để khám phá ra những hướng kinh doanh mới và ít gây tổn hại hơn.

CHUỖI CUNG ỨNG

Theo dõi và giảm thiểu chất ô nhiễm không khí cũng như khí nhà kính từ các cơ sở và chuỗi cung ứng.

Sử dụng vật liệu tái chế và có thể tái chế trong các sản phẩm và bao bì, giảm chất thải từ chu kỳ sản xuất, hướng tới các nguồn năng lượng tái tạo và lựa chọn phương tiện giao thông tiết kiệm năng lượng.

**Hướng dẫn
thực hành
Chính phủ
& người hoạch
định chính sách**

Tận dụng Ngày Quốc tế Không khí Sạch vì bầu trời xanh để đưa ra các cam kết cải thiện chất lượng không khí. Dưới đây là một số ý tưởng:

CHÍNH SÁCH QUỐC GIA

Công bố các **quy định mới** nhằm giảm thiểu chất ô nhiễm không khí có hại từ các nguồn công nghiệp.

Cam kết các chính sách cải thiện **quản lý chất thải rắn đô thị** và giảm lượng khí thải từ lĩnh vực đó.

Cam kết **giảm** trợ cấp từ **nguyên liệu hóa thạch**.

Cam kết tích hợp việc lập kế hoạch, quản lý chất lượng không khí và khí hậu và **kiểm kê phát thải**.

Cam kết thực hiện các **kế hoạch hành động về chất lượng không khí** ở địa phương và quốc gia.

SỨC KHỎE CON NGƯỜI

Cam kết **đánh giá** số lượng **sinh mạng được cứu**, mức tăng sức khỏe ở trẻ em và các nhóm dễ bị tổn thương khác, cũng như chi phí tài chính tránh được cho hệ thống y tế do thực hiện các chính sách mới.

Thực hiện các chính sách nhằm **tăng khả năng tiếp cận các nguồn năng lượng sạch**, không gây ô nhiễm ở mọi gia đình.

Cam kết **giám sát chất lượng không khí**, đánh giá các nguồn ô nhiễm trên các lĩnh vực quan trọng và giải quyết chúng để bảo vệ người dân khỏi các chất độc và chất ô nhiễm có hại.

CHÍNH SÁCH QUỐC TẾ

Tham gia [Breathelife](#) để nâng cao nhận thức cộng đồng về tác động của ô nhiễm không khí đến sức khỏe và khí hậu, đồng thời cam kết [theo dõi tiến độ](#), chia sẻ kinh nghiệm và các biện pháp thực hành tốt nhất thông qua Mạng lưới Breathelife.

Triển khai các chính sách tích hợp về chất lượng không khí và biến đổi khí hậu được thiết kế để đồng thời [đạt được các giá trị trong Hướng dẫn về Chất lượng Không khí Xung quanh của WHO](#) và các cam kết về khí hậu trong [Thỏa thuận Paris](#).

Cam kết hướng tới và [ủng hộ hành động](#) khu vực, quốc gia và quốc tế đối với các nguồn bên ngoài biên giới của bạn.

Cam kết với [Hiệp ước mê-tan toàn cầu](#) và các hành động quốc gia nhằm giúp đạt được mức giảm 30% lượng phát thải khí mê-tan toàn cầu dưới mức năm 2020 vào năm 2030

GIAO THÔNG

Triển khai các chính sách và hành động về [di chuyển bằng điện](#) và di chuyển bền vững nhằm mục đích tạo ra quyết định [tác động](#) đến lượng khí thải từ giao thông đường bộ.

Cam kết loại bỏ dần ô tô chạy bằng xăng và dầu diesel.

ĐẦU TƯ

Cam kết đầu tư nhiều hơn vào các nguồn năng lượng tái tạo.

**Hướng dẫn
thực hành
Cộng đồng quốc tế**

Nhân Ngày Quốc tế Không khí Sạch vì bầu trời xanh, đưa ra các cam kết cải thiện chất lượng không khí. Dưới đây là một số ý tưởng:

CHÍNH PHỦ

Giúp chính phủ các quốc gia nâng cao khả năng lập kế hoạch và **thực hiện giảm phát thải** cũng như giám sát tiến độ giảm ô nhiễm không khí.

ĐẦU TƯ

Chỉ đạo đầu tư vào sản xuất điện sạch hơn và tái tạo, **tránh xa điện dựa trên hóa thạch**, tạo cơ hội di chuyển bằng điện sạch hơn, đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng về làm mát, thiết bị điện và nấu ăn sạch.

PHÁT TRIỂN TOÀN CẦU

Hỗ trợ các nước đang phát triển **loại bỏ việc sử dụng nhiên liệu gây ô nhiễm** làm năng lượng và sử dụng sinh khối để nấu ăn.

KHÍ THẢI MÊ-TAN

Giảm phát thải khí mê-tan, từ đó làm giảm ô nhiễm ozon và tác động của nó đến sức khỏe, năng suất cây trồng và tăng trưởng rừng.

Bạn có thể tải xuống Hướng dẫn thương hiệu cùng với các nội dung thương hiệu khác, bao gồm logo và tệp khóa logo từ:

cleanairblueskies.org/get-involved/brand-guide

cleanairblueskies@un.org

#WorldCleanAirDay
#TogetherForCleanAir

@unep

